

TALE

12. november 2012

J.nr. 20120239704

1. kontor/sbi/smp

Synopsis til besvarelse af samrådsspørgsmål D om artikelserie i Politiken om Pihl & Søns brug af polske underentreprenører

DET TALTE ORD GÆLDER

Samrådsspørgsmål D

På baggrund af en række artikler i Politiken vedrørende entreprenørfirmaet Pihl & Søn's brug af polske underentreprenører bedes ministeren besvare følgende spørgsmål:

- Finder ministeren det rimeligt, at Pihl & Søn har benyttet sig af underentreprenører, som har "dobbeltkontrakter" med deres ansatte?
- Hvis ministeren finder, at det er urimeligt, hvad vil ministeren i givet fald gøre for at forhindre dette i fremtiden?
- Er det lovligt, hvis en hovedentreprenør ikke påtager sig en del af ansvaret for en arbejdsulykke blandt de ansatte hos en underentreprenør?
- Hvordan er ansvarsfordelingen mellem bygherren, hovedentreprenør og underentreprenører, når der sker en arbejdsulykke blandt de ansatte hos underentreprenøren?

Indledende budskaber

- Det er et helt centralt mål for regeringen at sætte ind over for social dumping. Danske lønmodtagere og dansk erhvervsliv skal ikke være genstand for unfair konkurrence fra virksomheder, der ikke spiller efter reglerne.
- Når udenlandske virksomheder og medarbejdere arbejder i Danmark skal det være under den væsentlige forudsætning, at den danske arbejdsmarkedsmodel respekteres og de danske regler overholdes.

Finder ministeren det rimeligt, at Pihl & Søn har benyttet sig af underentreprenører, som har "dobbeltkontrakter" med deres ansatte?

- Det er helt uacceptabelt, hvis virksomheder – uanset nationalitet – bevidst snyder og forsøger at omgå de spilleregler, der gælder på det danske arbejdsmarked.

- Så det korte svar er, ja, jeg synes, at det er dybt urimeligt og uanstændigt, hvis arbejdsgivere bruger et dobbelt bogholderi for at undgå at betale løn efter sædvanligt dansk niveau.

Hvis ministeren finder, at det er urimeligt, hvad vil ministeren i givet fald gøre for at forhindre dette i fremtiden?

- I forhold til den konkrete sag kan der være tale om brud på overenskomsten. Det er op til overenskomstens parter at få løst eventuelle konflikter i det fagretlige system. Det følger af den måde, som vi har indrettet vores arbejdsmarked på. Det er arbejdsmarkedets parter, der er ansvarlige for at sikre ordentlige løn- og arbejdsvilkår primært via kollektive overenskomster, og at aftalerne overholdes.
- De udenlandske lønmodtagere, som bliver snydt, opfordrer jeg til at melde sig ind i en dansk fagforening, som vil kunne varetage deres interesser. Jeg synes, at det er meget vigtigt, at en lønmodtager melder sig ind i en fagforening, som på traditionel vis kæmper for at opnå ordnede løn- og arbejdsvilkår via overenskomst.
- Om der i den konkrete sag også er tale om brud på skatte-reglerne, kan jeg ikke udtale mig om pga. SKATs tavshedspligt. Men jeg kan generelt sige, at SKAT som led i indsatsen mod social dumping har fokus på udenlandske virksomheder og de forskellige konstruktioner, der anvendes for at komme uden om at betale skat i Danmark.
- SKAT har bl.a. fokus på kontrakter om underentrepriser med udenlandske virksomheder, hvor disse aftaler kan dække over lønansættelse eller arbejdsudleje. Det vil nemlig i så fald medføre, at de pågældende arbejdstagere er skattepligtige til Danmark.

- Regeringen har netop fået vedtaget et lovforslag, hvor der indføres beskatning af lønindtægten for udenlandske personer, der arbejder i Danmark for en udenlandsk arbejdsgiver uden fast driftssted i Danmark.
- Efter lovforslaget indtræder der en skattepligt for udenlandske personer, der opholder sig her i landet i en eller flere perioder, der tilsammen overstiger 183 dage inden for en 12-måneders periode.
- Regeringen har dermed lukket et væsentligt hul i lovgivningen.
- Jeg vil gerne understrege, at snyd og social dumping er et alvorligt problem. Og vi skal gøre alt, hvad vi kan, for at sætte en stopper for det.
- Jeg er derfor rigtig tilfreds med, at regeringen og Enhedslisten sidste efterår indgik en aftale om 130 mio. kr. til en styrket og koordineret myndighedsindsats mod social dumping i 2012 og 2013.
- Og jeg er rigtig glad for, at vi forbindelse med dette års finanslovsaftale har givet området et løft. Aftalen indeholder en række initiativer til i alt 100 millioner kroner over de næste fire år. Aftalen omfatter bl.a. at Arbejdstilsynet får hjemmel til at udstede administrative bødeforelæg på RUT-området og SKAT får ressourcer til at føre bedre kontrol med, om virksomheder reelt er etableret i hjemlandet.
- Derudover har vi også i finansloven afsat yderligere 10 mio. kr. til Arbejdstilsynets indsats i forhold til social dumping i 2013.

Er det lovligt, hvis en hovedentreprenør ikke påtager sig en del af ansvaret for en arbejdsulykke blandt de ansatte hos en underentreprenør?

- Spørgeren beder også om svar på, hvorvidt det er lovligt, hvis en hovedentreprenør ikke påtager sig ansvaret for en arbejdsulykke blandt underentreprenørens ansatte.
- Ansvar for at sikre, at de ansatte ikke rammes af en arbejdsulykke påhviler den virksomhed, som beskæftiger de ansatte.
- En hovedentreprenør har derfor som hovedregel ikke ansvar som arbejdsgiver for en ulykke, der sker hos en underentreprenør.
- Hovedentreprenøren kan dog alligevel pådrage sig et ansvar i en række situationer, hvor en ansat hos en underentreprenør udsættes for en arbejdsulykke.
- Det er fx tilfældet, hvis hovedentreprenøren er identisk med bygherren. Så er hovedentreprenøren ansvarlig for at planlægge og koordinere arbejdet på byggepladsen og skal i forhold til det ansvar medvirke til, at entreprenørerne kan udføre deres arbejde på byggepladsen sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.
- Hovedentreprenøren vil fx også være ansvarlig, hvis der er tale om arbejdsudleje fra underentreprenøren fx i forbindelse med de såkaldte ”arme-ben-virksomheder”. I så fald er hovedentreprenøren direkte ansvarlig som arbejdsgiver.
- Dvs. at det er den virksomhed, der er i stand til at sørge for arbejdsmiljøet og forebygge arbejdsulykker, der efter arbejdsmiljøloven gøres ansvarlig som arbejdsgiver.

Hvordan er ansvarsfordelingen mellem bygherren, hovedentreprenør og underentreprenører, når der sker en arbejdsulykke blandt de ansatte hos underentreprenøren?

- Spørgeren har også bedt mig redegøre for ansvarsfordelingen mellem underentreprenør, hovedentreprenør og bygherre, når der sker en arbejdsulykke blandt underentreprenørens ansatte.
- Jeg vil kort skitsere, hvordan reglerne om ansvarsfordelingen er skruet sammen.

Underentreprenørens ansvar

- En underentreprenør, der beskæftiger ansatte, er ansvarlig for at sikre, at de ansatte ikke udsættes for en arbejdsulykke.
- Kommer en af underentreprenørens ansatte alligevel til skade, skal underentreprenøren træffe de nødvendige foranstaltninger, så en lignede ulykke ikke gentager sig. Underentreprenøren har også pligt til at anmelde ulykken til Arbejdstilsynet, hvis ulykken har medført mindst 1 dags arbejdsudygtighed udover tilskadekomstdagen.
- Underentreprenøren skal samarbejde med de øvrige arbejdsgivere på byggepladsen og deltage i bygherrens sikkerhedsmøder.

Hovedentreprenørens ansvar

- Hovedentreprenøren har normalt ikke noget direkte ansvar efter arbejdsmiljølovgivningen for en arbejdsulykke hos en underentreprenør. Men hovedentreprenøren skal som andre arbejdsgivere på byggepladsen samarbejde om at skabe sikre og sunde arbejdsforhold for alle ansatte.

- Hvis ulykken hos underentreprenøren også har betydning for arbejdsmiljøet hos hovedentreprenørens ansatte, så skal hovedentreprenøren naturligvis også træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at en lignende ulykke ikke sker for hovedentreprenørens ansatte.

Bygherrens ansvar

- Bygherren har pligt til at planlægge og koordinere samarbejdet om sikkerhed og sundhed på byggepladsen. Bygherren har ikke et direkte ansvar for en arbejdsulykke hos en underentreprenør.
- Når der sker alvorlige arbejdsulykker på større byggepladser, skal bygherren afholde et ekstraordinært sikkerhedsmøde for at afklare, om ulykken kan have betydning for planlægningen og koordineringen af samarbejdet om sikkerhed og sundhed. Og bagefter sikre at de nødvendige foranstaltninger gennemføres.

Afslutning

- Afslutningsvist vil jeg godt fremhæve, at Arbejdstilsynet, SKAT og Politiet med den styrkede indsats mod social dumping har gennemført øget kontrol og tilsyn med udenlandske virksomheder særligt i bygge- og anlægsbranchen.
- Arbejdstilsynet har i 2012 adskillige gange ført tilsyn med entreprenørfirmaet E. Pihl & Søn og deres polske underentreprenører. Ved tilsynene er der afgivet arbejdsmiljøreaktioner til E. Pihl & Søn og et større antal til de polske underentreprenører.
- Jeg vil gerne understrege, at det er helt afgørende, at Arbejdstilsynet og de øvrige myndigheder i indsatsen mod social dumping har et vedvarende fokus på at forhindre snyd, ulovlige arbejdsmiljøforhold og omgåelse af de spilleregler, der gælder på det danske arbejdsmarked.